

In deze Signalering:

Berichten

- ↓ 1. Online Afspraken Planner IND
- ↓ 2. Kamerbrief over herhaalde asielaanvragen

Jurisprudentie

- ↓ 1. 13-03-2024, ABRvS, ECLI:NL:RVS:2024:896 hoger beroep staatssecretaris gegrond [Dublin-België; overdracht; opvang]
- ↓ 2. 08-03-2024, Rb Amsterdam, NL24.4947, beroep gegrond [Dublin Kroatië; mensonterende behandeling; uitvoering eerdere uitspraak; artikel 17 Dvo]
- ↓ 3. 04-03-2024, Rb Den Haag, NL24.7424, vovo afgewezen [RTB; derdelander; tewerkstellingsvergunning]
- ↓ 4. 05-03-2024, Rb Zwolle, NL24.8234, vovo toegewezen [RTB; derdelander; MK-zitting]
- ↓ 5. 07-03-2024, Rb Utrecht, NL23.12491, *Niger*, beroep gegrond [subsidiare bescherming; arrest X, Y, HvJEU]
- ↓ 6. 07-03-2024, Rb Groningen, NL23.40399, *Venezuela*, beroep gegrond [risico strafrechtelijke vervolging; artikel 3 EVRM]
- ↓ 7. 07-03-2024, Rb Amsterdam, NL23.7631, *Turkije*, beroep gegrond verzoek heroverweging; ingangsdatum vergunning]
- ↓ 8. 04-03-2024, ABRvS, ECLI:NL:RVS:2024:881, hoger beroep vreemdeling gegrond [ingangsdatum vergunning na Dublin]

↓ Contactgegevens

↓ [Archief AC-Signalering op Vluchtweb](#)

De Signalering wordt samengesteld door de Juridisch Coördinatoren, in samenspraak met de acca's. Het is bedoeld als attentie op ontwikkelingen die relevant zijn voor de rechtsbijstand op de AC's. We verwijzen naar andere bronnen. We sturen eenmaal per week een signalering rond, mits er nieuws is.

Berichten

Inhoudsopgave

1. Online Afspraken Planner IND

De IND wil het volgende onder de aandacht van de asieladvocatuur brengen.

Op woensdag 13 maart ontvangen een aantal asielaanvragers met de Syrische nationaliteit een brief voor het online inplannen van het gehoor.

De online afspraken planner is een pilot binnen het project Bespoediging Afdoening Asiel. Het project kijkt naar manieren om sneller op asielaanvragen van aanvragers met de Syrische en Jemenitische nationaliteit te beslissen.

De online afspraken planner is een voorbeeld van een versnellingsmaatregel. De aanvrager plant zelf online een afspraak met de IND. We testen deze manier van werken eerst met een kleine groep asielaanvragers. Dat betekent dus dat niet alle aanvragers met een Syrische nationaliteit een brief van de IND ontvangt. De advocaten worden door de IND geïnformeerd door middel van een kopie van de brief die naar de aanvragers wordt verstuurd.

- De aanvrager kiest zelf een datum binnen 6 weken na dagtekening van de brief. De IND raadt de aanvrager aan om voor het inplannen van het gehoor contact op te nemen met zijn/haar gemachtigde om te verifiëren wanneer de gemachtigde beschikbaar is voor de aanvrager.
- Na het maken van de afspraak ontvangt de aanvrager een uitnodigingsbrief met de datum en tijdstip en informatie over het vervolg van de asielprocedure.
- De aanvrager moet met de uitnodigingsbrief naar een COA-medewerker die het vervoer organiseert. Voor de terugreis ontvangt de aanvrager een trein- of buskaart. Indien de aanvrager niet binnen tien dagen een afspraak online maakt, plant de IND. Het duurt dan langer voordat de aanvrager aan de beurt is.

Inhoudsopgave

2. Kamerbrief over herhaalde asielaanvragen

In een [kamerbrief d.d. 6 maart 2023](#) reageert staatssecretaris Van der Burg (JenV) op de motie van het Tweede Kamerlid Bisschop (SGP). De motie vroeg om onderzoek te doen naar het terugbrengen van het aantal herhaalde asielaanvragen en het versnellen van de afdoening van deze verzoeken.

De staatssecretaris licht toe dat uit diverse internationale wet- en regelgeving volgt dat er geen maximum kan worden gesteld aan het aantal herhaalde asielverzoeken dat ingediend kan worden. De procedure voor het behandelen van opvolgende asielaanvragen is in beginsel efficiënt ingericht. De IND dient een aanvraag meteen te beoordelen op compleetheid en of deze in persoon is ingeleverd. Indien dat het geval is, wordt bepaald of er een gehoor moet plaatsvinden of niet. Tijdens het gehoor bespreekt de IND niet het hele asielrelaas opnieuw, maar gaat het om nieuwe feiten en omstandigheden. De procedure is op een dergelijke wijze ingericht dat deze kort en efficiënt is. Op dit moment bestaat echter een aanzienlijke wachttijd voordat een opvolgende aanvraag wordt behandeld.

De staatssecretaris heeft aan de IND gevraagd te onderzoeken hoe de afhandeling van opvolgende asielaanvragen binnen de huidige mogelijkheden versneld kan worden.

Het aantal opvolgende asielaanvragen is in de afgelopen jaren structureel laag gebleven. In 2021 betrof het ongeveer 1810 zaken, in 2022 ongeveer 1530 en in 2023 ongeveer 1390 zaken.

De inwilligingspercentages van de opvolgende asielaanvragen zijn als volgt: 22% in 2021, 45% in 2022 en 32% in 2023.

De gemiddelde doorlooptijd voor het behandelen van een opvolgende asielaanvraag was in 2023 50 weken. Gelet op deze hoge doorlooptijd heeft de staatssecretaris aan de IND gevraagd binnen de

Signalering AC relevante zaken nr. 5

beperkte mogelijkheden meer prioriteit te leggen bij de behandeling van opvolgende asielaanvragen. Dit doet de IND door:

- 1) enerzijds meer zaken te gaan behandelen doordat er meer ingepland zal worden én
- 2) anderzijds de incomplete en kansarme aanvragen direct te ondervangen en daar extra capaciteit op in te zetten zodat deze conform de procedure meteen weggewerkt worden. Hierdoor kan de IND inlopen op de voorraad en de overige aanvragen ook sneller behandelen waardoor de doorlooptijd zal afnemen. Deze maatregelen zullen gemonitord worden. De staatssecretaris belooft de Kamer aan het einde van het jaar te informeren welk effect deze maatregelen hebben gehad op de doorlooptijd en het concreet en daadwerkelijk versnellen van opvolgende asielaanvragen. Daarnaast wordt in het kader van de implementatie van het Europees asiel- en migratie pact bezien of in aanvulling hierop beleidsmaatregelen nodig zijn om onnodige opvolgende aanvragen tegen te gaan.

Inhoudsopgave

Jurisprudentie

1. 13-03-2024, ABRvS, ECLI:NL:RVS:2024:896 hoger beroep staatssecretaris gegrond [Dublin-België; overdracht; opvang]

Reden signalering: De Afdeling komt in deze uitspraak tot de conclusie dat de staatssecretaris deugdelijk heeft gemotiveerd dat hij bij de toepassing van de Dublinverordening voor België terecht uitgaat van het interstatelijk vertrouwensbeginsel en dat de vreemdeling niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij een reëel risico loopt dat hij bij overdracht aan België terechtkomt in een situatie die in strijd is met artikel 4 van het EU Handvest en artikel 3 EVRM. De enkele schending van opvangverplichtingen is echter onvoldoende voor het oordeel dat voor België niet langer kan worden uitgegaan van het interstatelijk vertrouwensbeginsel. De Afdeling is van oordeel dat dit geen fundamentele systeemfout is die de bijzondere drempel van zwaarwegendheid bereikt. Daarbij is van belang dat de asielzoekers die niet direct een reguliere opvangplaats krijgen toegewezen, wel gebruik kunnen maken van nood- en daklozenopvang en van medische en juridische voorzieningen. Verder blijkt uit de berichtgeving overtuigend dat de Belgische autoriteiten zich inzetten om nieuwe reguliere opvangplaatsen te creëren. Bovendien is er geen sprake van een totale opvangstop.

Bij besluit van 13 maart 2023 heeft de staatssecretaris een aanvraag van de vreemdeling om hem een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd te verlenen, niet in behandeling genomen.

Bij uitspraak van 27 juni 2023 heeft de rechtbank het daartegen door de vreemdeling ingestelde beroep gegrond verklaard, dat besluit vernietigd en bepaald dat de staatssecretaris een nieuw besluit op de aanvraag neemt met inachtneming van de uitspraak. Tegen deze uitspraak heeft de staatssecretaris hoger beroep ingesteld.

Deze uitspraak gaat over de vraag of voor België mag worden uitgegaan van het interstatelijk vertrouwensbeginsel en of de vreemdeling een reëel risico loopt dat hij bij terugkeer naar België terechtkomt in een situatie die in strijd is met artikel 4 van het EU Handvest en artikel 3 van het EVRM. Daarbij zal met name worden ingegaan op de capaciteit aan opvangplaatsen in België en de toegang van de vreemdeling tot de opvang.

De uitspraak van de rechtbank en het hoger beroep

De rechtbank heeft overwogen dat de staatssecretaris niet deugdelijk heeft gemotiveerd waarom nog steeds van het interstatelijk vertrouwensbeginsel voor België mag worden uitgegaan. Daarbij heeft zij meegewogen dat de vreemdeling als alleenstaande meerderjarige man behoort tot de groep Dublinclaimanten die niet onmiddellijk na terugkeer een opvangplaats toegewezen krijgt, maar op een wachtlijst wordt geplaatst. Verder heeft zij bij haar oordeel betrokken dat uit de brieven van 9 en 28 maart 2023 van de Belgische autoriteiten niet duidelijk blijkt dat het aantal noodopvangplaatsen voldoende is voor het aantal mensen dat op de wachtlijst staat. Dit is volgens de rechtbank temeer van belang omdat uit de brieven ook blijkt dat de wachtermijn voor het verkrijgen van reguliere opvang op dat moment zes maanden of langer bedraagt.

De staatssecretaris komt met zijn enige grief op tegen het oordeel van de rechtbank. Hoewel hij niet bestrijdt dat er op dit moment in België onvoldoende reguliere opvangplaatsen zijn om onmiddellijk aan alle asielzoekers opvang te bieden, betoogt hij dat de rechtbank met haar oordeel de bewijslastverdeling heeft miskend. De staatssecretaris voert aan dat de vreemdeling alleen stelt dat het onzeker is of hij opvang zal krijgen na overdracht. Daarmee heeft de vreemdeling volgens de staatssecretaris onvoldoende aanknopingspunten naar voren gebracht om aannemelijk te maken dat hij een reëel risico loopt om in een situatie terecht te komen die in strijd is met artikel 4 van het EU Handvest en artikel 3 van het EVRM. Daarnaast voert de staatssecretaris aan dat bij deze beoordeling niet alleen moet worden vastgesteld of er voldoende opvangcapaciteit is, maar dat ook moet worden meegewogen dat de Belgische autoriteiten niet onverschillig zijn over de opvangsituatie in hun land. Ten slotte stelt de staatssecretaris dat de onduidelijkheid of een vreemdeling na overdracht opvang zal krijgen onvoldoende is om aan te nemen dat de vreemdeling in een situatie terecht zal komen die zeer verregaande materiële deprivatie met zich meebrengt.

De opvangsituatie in België

Uit de door de staatssecretaris ingebrachte, hiervoor onder 2.1 genoemde brieven van de Belgische autoriteiten komt het volgende beeld naar voren over de opvang van overgedragen kwetsbare en niet-kwetsbare Dublinclaimanten in België.

Op 1 oktober 2023 bedroeg de opvangcapaciteit in het reguliere opvangnetwerk in totaal 34.424 reguliere opvangplaatsen. Op dat moment waren 32.515 van de 34.424 opvangplaatsen toegewezen. Tijdens de zitting van de Afdeling heeft de staatssecretaris toegelicht dat niet alle opvangplaatsen toegewezen zijn doordat niet iedere plaats altijd meteen klaar is voor bezetting. Ook kunnen kamers niet altijd volledig worden bezet, bijvoorbeeld wanneer de kamer wordt gebruikt door een gezin van vier personen terwijl er zes bedden in de kamer staan. Vaststaat dat er hierdoor onvoldoende reguliere opvangplaatsen zijn om alle verzoekers om internationale bescherming opvang te bieden.

Uit de brief van 9 maart 2023 volgt dat wegens het gebrek aan reguliere opvangplaatsen bij de toewijzing voorrang wordt gegeven aan families, kinderen, vrouwen en andere kwetsbare personen. Na registratie van hun asielverzoek krijgen zij onmiddellijk een opvangplaats. In de brief van 28 maart 2023 lichten de Belgische autoriteiten toe dat zij onder kwetsbare personen onder andere verstaan: sterk verzwakte personen, personen met tekenen van ziekte, personen met psychiatrische problemen, personen met een handicap, alleenstaande vrouwen, zwangere vrouwen, lhbt'ers, slachtoffers van mensenhandel, niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, personen van 60 jaar of ouder en personen jonger dan 20 jaar. Bij elke asielzoeker wordt onderzocht of hij kwetsbaar is.

De asielzoeker waarvoor niet direct een reguliere opvangplaats beschikbaar is, komt terecht op een wachtlijst. Op 25 september 2023 stonden er 2.513 personen ingeschreven op deze wachtlijst. Wanneer er een reguliere opvangplaats beschikbaar komt, wordt een asielzoeker uitgenodigd voor opvang. Het uitgangspunt is dat de asielzoeker die het langst op de wachtlijst staat als eerste wordt uitgenodigd. Als wordt gesignaleerd dat een asielzoeker toch op de wachtlijst staat terwijl hij voorrang moet krijgen wegens zijn kwetsbaarheid, wordt hij alsnog met voorrang uitgenodigd. In de brieven van 26 en 28 september 2023 lichten de Belgische staatssecretaris voor Asiel en Migratie en Fedasil toe dat de wachtlijst sinds 30 augustus 2023 tijdelijk 'bevroren' is voor niet-kwetsbare alleenstaande mannen als de vreemdeling. Dit houdt volgens de brieven in dat deze groep niet meer wordt uitgenodigd voor een plaats in de reguliere opvang. Hoe lang deze 'bevroering' van de wachtlijst gaat duren is onbekend. In een bericht op de website van Fedasil van 10 oktober 2023 staat dat de personen uit de groep alleenstaande mannen niet meteen opvang krijgen, maar wel druppelsgewijs worden uitgenodigd voor de reguliere opvangplaatsen. Uit de hiervoor omschreven feiten maakt de Afdeling op dat er geen totale opvangstop is.

In afwachting van een reguliere opvangplaats kunnen de personen op de wachtlijst verblijven in de noodopvang. In de brief van 28 september 2023 licht Fedasil toe dat er op dat moment 1.500 noodopvangplaatsen zijn en dat dit vanaf november 2023, in het kader van het federaal Winterplan, zal worden uitgebreid naar 2.000 noodopvangplaatsen. Daarnaast heeft de Vlaamse regering enkele jeugd domeinen tot maart 2024 aangeboden als tijdelijke noodopvangplaatsen. Het is echter onduidelijk hoeveel noodopvangplaatsen dit zullen zijn. Verder kunnen er tijdelijk maximaal 100 personen worden opgevangen in jeugdcentra. Deze plaatsen in jeugdcentra worden alleen voor een korte periode toegewezen aan families wanneer er niet direct plaats is in de reguliere opvang met het oog op een snelle doorstroming. Ten slotte kunnen asielzoekers gebruik maken van de daklozenopvang. De meerderheid van de noodopvangplaatsen biedt 24-uursopvang, maar de daklozenopvang biedt alleen nachtopvang. De noodopvang bevat in elk geval de basisvoorzieningen: onderdak, voedsel, toegang tot sanitaire voorzieningen, kleding en sociale basisondersteuning.

De personen op de wachtlijst hebben recht op medische en psychologische ondersteuning. Ook hebben zij toegang tot juridische bijstand. Hierover worden zij actief geïnformeerd via een website, brochures en een flyer op het moment van registratie van hun asielverzoek. Verder volgt uit de brief van 26 september 2023 dat er door verschillende organisaties voorzieningen, zoals voedsel, kleding, hygiënische producten, douches, sanitair en gratis tickets voor het openbaar vervoer worden aangeboden.

De Belgische autoriteiten hebben toegelicht dat het op dit moment niet mogelijk is om aan te geven hoe lang de wachttijd is. Voor het 'bevroeren' van de wachtlijst kon dit oplopen van een maand tot een jaar. De Belgische autoriteiten houden geen registratie bij van de personen die in de noodopvang verblijven of die tijdelijk bij vrienden of familie verblijven. Ook wordt niet geregistreerd of asielzoekers

inmiddels niet meer in België verblijven. Hoewel er op dit moment wel wordt gewerkt aan een monitoringstool om dit beter in kaart te brengen, is het nu niet duidelijk hoeveel asielzoekers geen enkele vorm van opvang krijgen.

Uit het rapport van de Asylum Information Database over België van 21 april 2023 volgt dat het tekort aan opvang ertoe leidt dat de Belgische autoriteiten niet in staat zijn om direct opvang te verlenen wanneer de rechter heeft geoordeeld dat de asielzoeker hier per direct recht op heeft. De Afdeling wijst er in dat verband op dat het EHRM een grote hoeveelheid interim measures heeft toegewezen. Hoewel een deel daarvan door het EHRM is ingetrokken in juni 2023, bleven er daarna nog 312 zaken over. Verder werd België in het arrest Camara van 18 juli 2023, [ECLI:CE:ECHR:2023:0718JUD004925522](#), door het EHRM veroordeeld voor een schending van artikel 6 van het EVRM. Het EHRM kwam in die zaak tot het oordeel dat de Belgische autoriteiten systematisch falen om definitieve rechterlijke uitspraken uit te voeren. Hoewel het EHRM erkent dat België te maken heeft met een moeilijke opvangsituatie, heeft het geoordeeld dat er in die zaak niet alleen vertraging was, maar ook een duidelijke weigering van de Belgische autoriteiten om gehoor te geven aan de rechterlijke uitspraak. De klacht over een schending van artikel 3 van het EVRM werd in dit arrest niet-ontvankelijk verklaard, omdat de nationale rechtsmiddelen niet waren uitgeput.

Uit de berichtgeving van Fedasil op 10 oktober 2023 blijkt wel dat de Belgische autoriteiten werken aan de opening van nieuwe opvangcentra. Er is een taskforce opgericht om nieuwe tijdelijke opvangplaatsen te vinden en te openen. Zij streven naar 2.000 nieuwe tijdelijke opvangplaatsen, naast de genoemde noodopvangplaatsen.

De vraag is of, gelet op deze feiten over de opvang, de staatssecretaris mag uitgaan van het vermoeden dat de behandeling van de vreemdeling in overeenstemming is met de bepalingen van het EU Handvest, het Vluchtelingenverdrag en het EVRM. Dat is naar het oordeel van de Afdeling het geval. Gelet op de overwegingen onder 5.4 tot en met 5.5.7 concludeert de Afdeling dat er in België wel degelijk tekortkomingen in de opvangvoorzieningen zijn. De Belgische autoriteiten kunnen niet garanderen dat er voor iedereen direct een reguliere opvangplaats beschikbaar is. Daarom hebben zij ervoor gekozen om niet-kwetsbare alleenstaande mannen tijdelijk uit te sluiten. De enkele schending van opvangverplichtingen is echter onvoldoende voor het oordeel dat voor België niet langer kan worden uitgegaan van het interstatelijk vertrouwensbeginsel. De Afdeling is van oordeel dat dit geen fundamentele systeemfout is die de bijzondere drempel van zwaarwegendheid bereikt. Daarbij is van belang dat de asielzoekers die niet direct een reguliere opvangplaats krijgen toegewezen, wel gebruik kunnen maken van nood- en daklozenopvang en van medische en juridische voorzieningen. Verder blijkt uit de berichtgeving overtuigend dat de Belgische autoriteiten zich inzetten om nieuwe reguliere opvangplaatsen te creëren. Bovendien is er geen sprake van een totale opvangstop. Hoewel het opvangsysteem onder grote druk staat, wat tot gevolg heeft dat niet iedere asielzoeker direct toegang tot de reguliere opvang krijgt, betekent dit niet dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en eigen keuzes om terecht komt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie. De staatssecretaris heeft daarbij niet ten onrechte gesteld dat uit de feiten en de berichten niet blijkt van onverschilligheid van de Belgische autoriteiten.

De vreemdeling en de andere vreemdelingen in de zaken die tegelijk op zitting zijn behandeld, hebben verwezen naar de uitspraak van 26 april 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:1654](#), onder 4.3.2, waarin de Afdeling heeft geoordeeld dat voor Italië niet langer van het interstatelijk vertrouwensbeginsel mag worden uitgegaan.

De Afdeling volgt dit betoog niet. Blijkens de uitspraak van 26 april 2023 is de situatie in Italië anders. In die uitspraak leidde de Afdeling uit berichtgeving van de Italiaanse autoriteiten af dat er voor Dublinclaimanten in Italië helemaal geen opvangfaciliteiten meer beschikbaar waren.

Conclusie

De rechtbank heeft, gelet op wat er hiervoor is overwogen, ten onrechte overwogen dat de staatssecretaris niet deugdelijk heeft gemotiveerd waarom hij voor België nog steeds van het interstatelijk vertrouwensbeginsel mag uitgaan. De grief slaagt. Zoals onder 3 overwogen, zal de staatssecretaris ondanks dit oordeel de vreemdeling moeten opnemen in de nationale asielprocedure. Het hoger beroep is gegrond. De uitspraak van de rechtbank wordt vernietigd. Omdat er geen beroepsgronden zijn die de rechtbank niet heeft besproken, is het beroep alsnog ongegrond. De staatssecretaris hoeft geen proceskosten te vergoeden.

2. 08-03-2024, Rb Amsterdam, NL24.4947, beroep gegrond [Dublin Kroatië; mensonterende behandeling; uitvoering eerdere uitspraak; artikel 17 Dvo]

Reden signalering: De rechtbank concludeert dat verweerder met de gegeven motivering niet heeft voldaan aan de opdracht van de uitspraak van 19 december 2023. Er is niet kenbaar gemotiveerd waarom de gebeurtenissen in Kroatië geen bijzondere, individuele omstandigheden zijn in het kader van artikel 17 van de Dublinverordening, zoals verweerder was opgedragen. Verweerder is niet concreet ingegaan op de (impact van de) ervaringen van eisers in Kroatië. Verweerder heeft onvoldoende gemotiveerd dat en waarom van eisers, vanwege die eerdere ervaringen, kan worden gevraagd naar Kroatië te gaan voor een behandeling van hun asielaanvraag.

Eisers hebben op 25 juli 2023 asiel aangevraagd in Nederland. Bij besluiten van 20 november 2023 zijn deze aanvragen niet in behandeling genomen omdat Kroatië verantwoordelijk is voor hun aanvragen. Eisers hebben hiertegen beroep ingesteld en bij uitspraak van 19 december 2023, ECLI:NL:RBDHA:2023:21350, heeft deze rechtbank, zittingsplaats Haarlem, de beroepen gegrond verklaard, de besluiten van 20 november 2023 vernietigd en verweerder opgedragen nieuwe besluiten te nemen. Er is hiertegen geen hoger beroep ingesteld, waardoor de uitspraak in rechte vaststaat. 6. Verweerder heeft op 8 februari 2024 nieuwe besluiten genomen, de bestreden besluiten. Deze besluiten liggen nu ter beoordeling voor.

Nederland heeft bij Kroatië een verzoek om terugname gedaan. Kroatië heeft dit verzoek aanvaard. Eisers kunnen zich niet verenigen met de bestreden besluiten. Het primaire standpunt van eisers luidt dat verweerder nog steeds ontoereikend heeft gemotiveerd waarom de ervaringen van eisers in Kroatië niet dusdanig bijzonder zijn dat verweerder de aanvragen aan zich had moeten trekken op grond van artikel 17 van de Dublinverordening, zoals de rechtbank, zittingsplaats Haarlem, in de uitspraak van 19 december 2023 verweerder wel had opgedragen te doen. Volgens eisers moet de beroepen reeds hierom gegrond worden verklaard. Daarnaast had verweerder, zonder het uitbrengen van nieuwe voornemens, niet tot de nieuwe besluiten mogen komen. Eisers doen hierbij een beroep op artikel 3.109c, achtste lid, van het Vb4 . Eisers zijn ten onrechte niet in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze naar voren te brengen, terwijl hun eerste zienswijze alweer van 2 oktober 2023 dateert. Verder hebben eisers gepersisteerd bij een eerder opgevoerde grond, waarover de rechtbank, zittingsplaats Haarlem, zich niet expliciet heeft uitgelaten. Eisers voeren aan dat, gezien hun ervaringen in Kroatië, ten onrechte wordt gesteld dat eisers een asielaanvraag in Kroatië hebben gedaan. Zij zijn immers op brute wijze aangehouden, gedwongen om hun vingerafdrukken af te geven en zij moesten het land binnen drie dagen verlaten. Hieruit blijkt volgens eisers ook dat Kroatië in strijd met de Procedurerichtlijn en het Vluchtelingenverdrag heeft gehandeld. Overwegingen van de rechtbank

De rechtbank stelt voorop dat deze rechtbank, zittingsplaats Haarlem, in de uitspraak van 19 december 2023 heeft geoordeeld dat verweerder ten aanzien van Kroatië nog steeds van het interstatelijk vertrouwensbeginsel uit mag gaan. Vervolgens is door deze rechtbank ten aanzien van artikel 17 van de Dublinverordening als volgt geoordeeld:

“(…) 5. Eisers voeren aan dat zij onmenselijk zijn behandeld door de autoriteiten in Kroatië. Zij hebben in de zienswijze en in beroep het volgende verklaard. De eerste keer dat zij de Kroatische grens over zijn gestoken, zijn zij terug de grens over gestuurd, waarbij ze zijn gedwongen om door onherbergzaam terrein te lopen. Na de tweede oversteek zijn eisers in Kroatië gearresteerd en moesten ze vier uur lang buiten op straat zitten in een dorpscentrum, zonder water en eten. Daarna zijn zij een dag lang vastgehouden in een container samen met 40 andere vreemdelingen, waarna hun vingerafdrukken zijn afgenomen. Volgens eisers vormen deze gebeurtenissen reden voor verweerder om de aanvragen van eisers in behandeling te nemen.

De rechtbank stelt voorop dat verweerder ter zitting heeft bevestigd dat hij uitgaat van deze gebeurtenissen zoals door eisers gesteld. Uit deze verklaringen van eisers blijkt echter dat zij slachtoffers zijn geweest van een pushback en vervolgens zijn behandeld op een manier die volgens de rechtbank de kwalificatie ‘mensonterend’ verdient. Verweerder heeft deze gebeurtenissen niet kenbaar betrokken bij zijn beoordeling. De enkele stelling van verweerder ter zitting dat ervan uitgegaan kan worden dat eisers niet opnieuw zo’n behandeling ten deel zal vallen, vindt de rechtbank

onvoldoende. Verweerder dient naar het oordeel van de rechtbank alsnog te motiveren of de gestelde gebeurtenissen al dan niet zodanig bijzondere individuele omstandigheden zijn waardoor overdracht aan Kroatië van bijzondere hardheid zou getuigen, en of gelet op deze gebeurtenissen van eisers verwacht kan worden dat zij als Dublinclaimanten naar Kroatië terugkeren. De beroepsgrond slaagt. (...)”

In de bestreden besluiten stelt verweerder dat de omstandigheden dat eisers in Kroatië slachtoffer zijn geweest van een pushback en een dag in een container hebben doorgebracht “*niet relevant*” zijn voor de beoordeling of sprake is van bijzondere, individuele omstandigheden. De rechtbank ziet niet in hoe dit te rijmen valt met het eerdere oordeel van de rechtbank dat eisers slachtoffer zijn geweest van een mensonterende behandeling en de opdracht van de rechtbank dat verweerder alsnog dient te motiveren of deze gebeurtenissen zijn aan te merken als bijzondere, individuele omstandigheden. Naar het oordeel van de rechtbank bevatten de bestreden besluiten op dit punt een ontoereikende en onvoldoende op de zaak toegespitste motivering.

Daarbij komt dat in de uitspraak van 19 december 2023 door de rechtbank is vastgesteld dat sprake is van een mensonterende behandeling. Verweerder heeft in de bestreden besluiten gemotiveerd dat “*niet gesteld of op een of andere manier [is] gebleken dat [de] arrestatie onrechtmatig en in strijd met de internationale afspraken is geweest*”. De rechtbank overweegt dat deze motivering feitelijk niet klopt gelet op het oordeel in de uitspraak van 19 december 2023. Naar het oordeel van de rechtbank zijn de bestreden besluiten op dit punt ondeugdelijk gemotiveerd.

In de uitspraak van 19 december 2023 heeft de rechtbank ook aan verweerder opgedragen te motiveren waarom van eisers mag worden verwacht dat zij als Dublinclaimanten kunnen terugkeren naar Kroatië gelet op hun ervaringen aldaar. De rechtbank ziet dit niet in de bestreden besluiten terug. De rechtbank stelt vast dat verweerder dit aspect enkel heeft beoordeeld in medisch opzicht, namelijk dat niet is gebleken van een trauma bij eisers. Naar het oordeel van de rechtbank is dat een te nauwe interpretatie van de opdracht van de rechtbank, omdat de impact van de ervaringen in Kroatië hiermee nog niet concreet en volledig is betrokken. De bestreden besluiten zijn daarom ook op dit punt onvoldoende gemotiveerd.

De rechtbank concludeert dat verweerder met de hierboven gegeven motivering niet heeft voldaan aan de opdracht van de uitspraak van 19 december 2023. Er is niet kenbaar gemotiveerd waarom de gebeurtenissen in Kroatië geen bijzondere, individuele omstandigheden zijn in het kader van artikel 17 van de Dublinverordening, zoals verweerder was opgedragen. Verweerder is niet concreet ingegaan op de (impact van de) ervaringen van eisers in Kroatië. Verweerder heeft onvoldoende gemotiveerd dat en waarom van eisers, vanwege die eerdere ervaringen, kan worden gevraagd naar Kroatië te gaan voor een behandeling van hun asielaanvraag. De bestreden besluiten komen daarom voor vernietiging in aanmerking.

Verweerder heeft op de zitting erkend dat er ruimte bestaat tussen de opdracht van de rechtbank en de motivering in de bestreden besluiten, maar volgens verweerder hoeft hieraan geen gevolg te worden verbonden vanwege de mogelijkheid tot klagen. De rechtbank gaat hier niet in mee. De redenering van verweerder komt er in feite op neer dat, dat wat er ook zij van de ondergane mensonterende behandeling, dit nimmer kan leiden tot het aannemen van bijzondere, individuele omstandigheden, omdat eisers altijd nog (hadden) kunnen klagen. Eisers hebben op de zitting nogmaals uitgelegd hoe ingewikkeld het is om onder deze omstandigheden hun beklag te doen. Verweerder is hier niet concreet op ingegaan in de bestreden besluiten. De enkele stelling van verweerder dat de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij de Kroatische autoriteiten voor eisers openstaat, is – in het licht van wat zij daar hebben meegemaakt, wat ook in rechte vaststaat – dan ook ontoereikend. De beroepsgrond slaagt.

Conclusie en gevolgen

De conclusie is dat verweerder onvoldoende heeft gemotiveerd waarom verweerder de asielaanvragen van eisers niet op grond van artikel 17 van de Dublinverordening in behandeling neemt. De beroepen zijn reeds hierom gegrond.

3. 04-03-2024, Rb Den Haag, NL24.7424, vovo afgewezen [RTB; derdelander; tewerkstellingsvergunning]

Reden signalering: De vraag wanneer de tijdelijke bescherming van derdelanders eindigt, is in de rechtspraak al beantwoord. In de uitspraak van 17 januari 2024 heeft de Afdeling geoordeeld dat de tijdelijke bescherming van rechtswege afloopt op 4 maart 2024. Dit is een uitdrukkelijk en zonder voorbehoud gegeven oordeel van de hoogste nationale vreemdelingenrechter. De voorzieningenrechter ziet geen reden om dat oordeel niet te volgen. Het gevolg van het aflopen van de tijdelijke bescherming in de zin van de RTB is dat ook de daaraan verbonden rechten om te mogen werken zonder tewerkstellingsvergunning en opvang te krijgen, eindigen. De weigering om verzoeker vanaf 4 maart 2024 nog te laten werken zonder tewerkstellingsvergunning en de beëindiging van de gemeentelijke opvang per 1 april 2024 vindt de voorzieningenrechter daarom niet onrechtmatig. Over het terugkeerbesluit oordeelt de voorzieningenrechter terughoudender. Het gevolg van het aflopen van de tijdelijke bescherming is dat verzoeker vanaf 4 maart 2024 geen rechtmatig verblijf meer heeft. In de zaak van verzoeker en in andere zaken van derdelanders ligt bij de rechtbank vervolgens de vraag voor hoe de uitspraak van 17 januari 2024 zich verhoudt tot het nemen van een terugkeerbesluit. Verschillende zittingsplaatsen, waaronder deze zittingsplaats, hebben dit soort zaken naar een meervoudige kamer verwezen om deze vraag op korte termijn te beantwoorden. De voorzieningenrechter zal daarop nu niet verder vooruitlopen en zal geen oordeel geven over de rechtmatigheid van het terugkeerbesluit.

1. Deze uitspraak gaat over de rechten in Nederland van 'derdelanders' uit Oekraïne, die daar een tijdelijk verblijfsrecht hadden. De voorzieningenrechter geeft hen op dit moment geen toestemming om na 4 maart 2024 te blijven werken of om na 1 april 2024 nog in de Europese Unie te blijven. De hoogste vreemdelingenrechter heeft daar al duidelijk over geoordeeld en de voorzieningenrechter ziet geen redenen om van die uitspraak af te wijken.
2. Verzoeker heeft de Nigeriaanse nationaliteit. In 2022 verbleef hij in Oekraïne, waar hij een tijdelijke verblijfsvergunning had. Verzoeker is na het uitbreken van oorlog in Oekraïne naar Nederland gevlucht en kreeg hier tijdelijke bescherming op grond van de Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming. De staatssecretaris heeft de asielaanvraag van verzoeker buiten behandeling gesteld, omdat hij niet heeft gereageerd op het verzoek om informatie.
3. Op 24 januari 2024 heeft de staatssecretaris verzoeker een brief gestuurd, waarin staat dat zijn pasje geldig blijft tot 4 maart 2024, dat hij vanaf die datum niet meer mag werken zonder tewerkstellingsvergunning en dat hij na 1 april 2024 niet meer in de opvang van de gemeente mag verblijven. Dit is zo omdat de tijdelijke bescherming die verzoeker op grond van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming kreeg op 4 maart 2024 van rechtswege eindigt.
4. Op 21 februari 2024 heeft de staatssecretaris een terugkeerbesluit genomen, wat inhoudt dat verzoeker de Europese Unie binnen 28 dagen na 4 maart 2024 moet verlaten. De staatssecretaris legt aan dat besluit ten grondslag dat de tijdelijke bescherming op 4 maart 2024 van rechtswege eindigt.

Verzoeker heeft beroep ingesteld tegen de brief van 24 januari 2024. In het beroepschrift heeft verzoeker niet alleen gronden aangevoerd tegen de brief van 24 januari 2024 maar ook tegen het bij het beroepschrift overgelegde terugkeerbesluit van 21 februari 2024.

Verzoeker heeft daarnaast de voorzieningenrechter verzocht om een voorlopige voorziening te treffen. Met dit verzoek om een voorlopige voorziening wil verzoeker bereiken dat de voorzieningenrechter bepaalt dat hij tijdens de beroepsprocedure in Nederland mag blijven en alle rechten behoudt die zij op grond van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming krijgt, waaronder het recht om te blijven werken zonder tewerkstellingsvergunning.

Verzoeker heeft een spoedeisend belang bij een snelle beslissing van de voorzieningenrechter, omdat hij vanaf vandaag niet meer mag werken zonder tewerkstellingsvergunning.

Voorzieningenrechter kan oordelen over terugkeerbesluit en over brief

Het besluit van 21 februari 2024 is een terugkeerbesluit in de zin van artikel 62a van de Vw 2000. Tegen zo'n besluit staat rechtstreeks beroep open bij de vreemdelingenrechter en in afwachting van de behandeling daarvan kan aan de voorzieningenrechter worden gevraagd om een voorlopige

voorziening te treffen. De voorzieningenrechter beoordeelt in dat kader of verzoeker de behandeling van het beroep tegen het terugkeerbesluit in Nederland moet kunnen afwachten.

In de brief van 24 januari 2024 staat dat verzoeker na 4 maart 2024 niet meer zonder tewerkstellingsvergunning mag werken in Nederland en dat hij na 1 april 2024 niet meer in de opvang van de gemeente mag blijven. De voorzieningenrechter oordeelt dat deze mededelingen niet op enig rechtsgevolg zijn gericht, omdat het moment waarop de tijdelijke bescherming voor derdelanders eindigt, van rechtswege volgt uit de Richtlijn Tijdelijke Bescherming en de daarop gebaseerde uitvoeringsbesluiten. De brief van 24 januari 2024 is daarom geen besluit als bedoeld in artikel 1:3, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht. De mededelingen in de brief over het niet meer mogen werken zonder tewerkstellingsvergunning en over het stoppen van de opvang zijn echter wel relevant voor de positie van verzoeker als vreemdeling op de arbeids- en de woningmarkt. Het zijn daarom voor verzoeker in het rechtsverkeer relevante mededelingen en om die reden feitelijke handelingen waartegen rechtsmiddelen kunnen worden aangewend op grond van artikel 72, derde lid, van de Vreemdelingenwet 2000. Daartegen staat bezwaar open bij de staatssecretaris en in afwachting van de behandeling daarvan kan aan de voorzieningenrechter worden gevraagd om een voorlopige voorziening te treffen.

De rechtbank zal het beroep gelet op het voorgaande aan de staatssecretaris moeten doorzenden om het als bezwaar te behandelen, voor zover het beroep is gericht tegen de mededelingen uit de brief van 24 januari 2024 over het niet meer mogen werken zonder tewerkstellingsvergunning en het eindigen van opvang. De voorzieningenrechter zal op het daaraan gerelateerde verzoek om voorlopige voorziening beslissen in afwachting van de beslissing op het bezwaar. De voorzieningenrechter beoordeelt in dat kader of verzoeker in afwachting van de behandeling van het bezwaar in Nederland moet kunnen blijven werken zonder tewerkstellingsvergunning en of hij recht op opvang moet behouden.

Het beoordelingskader bij de verzoeken

De beoordeling door de voorzieningenrechter gebeurt vanwege de aard van deze spoedprocedure op hoofdlijnen en de rechtbank is later niet aan dit oordeel gebonden.

De voorzieningenrechter beoordeelt eerst de rechtmatigheid van het terugkeerbesluit en van de weigering om verzoeker te laten werken zonder tewerkstellingsvergunning en vanaf 1 april 2024 nog langer opvang te bieden. Daarbij beoordeelt hij de kans van slagen van het bezwaar en beroep. Vervolgens weegt hij aan de hand daarvan de belangen die verzoeker en de staatssecretaris hebben bij het wel of niet treffen van een voorlopige voorziening. Daarbij geldt dat hoe zekerder de voorzieningenrechter is over de rechtmatigheid van hiervoor genoemde feitelijke handelingen en het terugkeerbesluit, hoe minder ruimte er is om gewicht toe te kennen aan de belangen van verzoeker bij het schorsen daarvan.

De rechtmatigheid van het terugkeerbesluit en het feitelijk handelen

De argumenten van verzoeker over het terugkeerbesluit en over het mogen blijven werken zonder tewerkstellingsvergunning komen in de kern op hetzelfde neer: hij vindt namelijk dat hij van rechtswege ook na 4 maart 2024 nog tijdelijke bescherming heeft op grond van of krachtens de Richtlijn Tijdelijke Bescherming. De voorzieningenrechter stelt hierbij voorop dat de kans van slagen van de procedures direct samenvalt met het oordeel over deze argumenten. Als de Richtlijn Tijdelijke Bescherming in het geval van verzoeker ook na 4 maart 2024 nog verblijfs- en arbeidsrechten geeft, is er immers geen grondslag voor het nemen van een terugkeerbesluit of voor het feitelijke beëindigen van de mogelijkheid om te werken zonder tewerkstellingsvergunning en het bieden van opvang.

De vraag wanneer de tijdelijke bescherming van derdelanders eindigt, is in de rechtspraak al beantwoord. In de uitspraak van 17 januari 2024 (ECLI:NL:RVS:2024:32) heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geoordeeld dat de tijdelijke bescherming van rechtswege afloopt op 4 maart 2024. Dit is een uitdrukkelijk en zonder voorbehoud gegeven oordeel van de hoogste nationale vreemdelingenrechter. De voorzieningenrechter ziet geen reden om dat oordeel niet te volgen.

Het gevolg van het aflopen van de tijdelijke bescherming in de zin van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming is dat ook de daaraan verbonden rechten om te mogen werken zonder tewerkstellingsvergunning en opvang te krijgen, eindigen. De weigering om verzoeker vanaf 4 maart 2024 nog te laten werken zonder tewerkstellingsvergunning en de beëindiging van de gemeentelijke

opvang per 1 april 2024 vindt de voorzieningenrechter daarom niet onrechtmatig. Het bezwaar daartegen heeft weinig kans van slagen.

Over het terugkeerbesluit oordeelt de voorzieningenrechter terughoudender. Het gevolg van het aflopen van de tijdelijke bescherming is dat verzoeker vanaf 4 maart 2024 geen rechtmatig verblijf meer heeft. In de zaak van verzoeker en in andere zaken van derdelanders ligt bij de rechtbank vervolgens de vraag voor hoe de uitspraak van 17 januari 2024 zich verhoudt tot het nemen van een terugkeerbesluit. Verschillende zittingsplaatsen, waaronder deze zittingsplaats, hebben dit soort zaken naar een meervoudige kamer verwezen om deze vraag op korte termijn te beantwoorden. De voorzieningenrechter zal daarop nu niet verder vooruitlopen en zal geen oordeel geven over de rechtmatigheid van het terugkeerbesluit. De aard van deze spoedprocedure leent zich daar niet voor. De voorzieningenrechter volstaat met de vaststelling dat hij geen evidente onrechtmatigheden ziet in (de totstandkoming van) het terugkeerbesluit.

Het belang van de staatssecretaris weegt zwaarder

Het belang van verzoeker is om de procedure tegen het terugkeerbesluit in Nederland te kunnen afwachten en om in die periode te kunnen blijven werken zonder tewerkstellingsvergunning en opvang van de gemeente te behouden. Van deze belangen is het kunnen blijven werken het meest urgent, omdat dit vanaf vandaag al niet meer mag. Omdat verzoeker nog tot 1 april 2024 in Nederland mag blijven en tot die tijd opvang van de gemeente behoudt, zijn de belangen daarbij op dit moment minder spoedeisend.

Het belang van de staatssecretaris hangt samen met het uitzonderlijke karakter van de bescherming voor ontheemde derdelanders. Derdelanders met een tijdelijk verblijfsrecht in Oekraïne hebben op basis van de facultatieve bepaling in Nederland onmiddellijke en tijdelijke bescherming gekregen. De staatssecretaris heeft belang bij het naleven van de beëindiging ervan.

De voorzieningenrechter komt tot de conclusie dat er geen sprake is van onverwijlde spoed die gelet op de betrokken belangen vereist dat er een voorlopige voorziening wordt getroffen. Voor het vanaf vandaag niet meer mogen werken zonder tewerkstellingsvergunning geldt dat het belang daarbij urgent is, maar dat daaraan geen gewicht kan worden toegekend omdat de voorzieningenrechter weinig twijfels heeft over de kans van slagen van het bezwaar. De uitspraak van 17 januari 2024 is daar duidelijk over. Voor het in de Europese Unie mogen blijven en het behouden van gemeentelijke opvang geldt los van die uitspraak dat het belang pas spoedeisend wordt op of nabij 1 april 2024, zodat ook daaraan nu minder gewicht toekomt. Het verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening wordt daarom afgewezen.

Hoe gaat het verder?

De voorzieningenrechter wijst er nog op dat de rechtbank zich ervoor inspant om voor 1 april 2024 uitspraak te doen op het beroep van verzoeker tegen het terugkeerbesluit en op beroepen in vergelijkbare zaken. Als die uitspraak toch niet voor 1 april 2024 wordt gedaan, kan verzoeker zich in de laatste week van maart opnieuw tot de voorzieningenrechter wenden, omdat hij dan een urgent belang heeft bij een nieuwe beoordeling.

Over het bezwaar tegen de feitelijke handelingen over het mogen werken zonder tewerkstellingsvergunning en de opvang geeft de voorzieningenrechter partijen in overweging om in te stemmen met rechtstreeks beroep in de zin van artikel 7:1a van de Algemene wet bestuursrecht. Dat maakt het mogelijk om die zaak vanwege de samenhang gelijktijdig te behandelen met het beroep tegen het terugkeerbesluit.

Conclusie en gevolgen

Het verzoek is kennelijk ongegrond. De voorzieningenrechter wijst het verzoek af. Dit betekent dat de brief van 24 januari 2024 en het terugkeerbesluit blijven gelden en dat verzoeker vanaf vandaag niet meer mag werken zonder tewerkstellingsvergunning, in afwachting van de verdere procedures. Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

4. 05-03-2024, Rb Zwolle, NL24.8234, vovo toegewezen [RTB; derdelander; MK-zitting]

Reden signalering: Verzoeker heeft de voorzieningenrechter verzocht om een voorlopige voorziening te treffen, die inhoudt dat hij tijdens de behandeling van het beroep zijn tijdelijke bescherming en de daarbij behorende voorzieningen behoudt. De rechtbank te Zwolle zal op 18 maart 2024 tijdens een zitting van de meervoudige kamer een beroep behandelen waarin deze rechtsvragen ook aan de orde zullen komen. De rechtbank zal het oordeel van de meervoudige kamer over deze rechtsvragen betrekken bij de beoordeling van het beroep van verzoekster en zal met die beoordeling dus wachten tot de meervoudige kamer uitspraak heeft gedaan.

In het besluit van 7 februari 2024 (het bestreden besluit) heeft de staatssecretaris vastgesteld dat verzoeker met ingang van 5 maart 2024 niet langer rechtmatig in Nederland verblijft, dat hij de Europese Unie binnen vier weken na 4 maart 2024 moet verlaten en dat hij moet terugkeren naar Marokko. Verweerder heeft dit besluit genomen omdat, volgens verweerder, de tijdelijke bescherming van verzoeker van rechtswege eindigt na 4 maart 2024. Verzoeker heeft beroep (NL24.7637) ingesteld tegen het bestreden besluit. Hij heeft verder de voorzieningenrechter verzocht om een voorlopige voorziening te treffen, die inhoudt dat hij tijdens de behandeling van het beroep zijn tijdelijke bescherming en de daarbij behorende voorzieningen behoudt. De voorzieningenrechter doet uitspraak buiten zitting op grond van artikel 8:83, derde lid, Awb.

Uit het bestreden besluit volgt dat de staatssecretaris zich op het standpunt stelt dat verzoeker met ingang van 5 maart 2024 geen rechtmatig verblijf meer heeft, omdat dan de tijdelijke bescherming die verzoeker heeft op grond van de Richtlijn 2001/55/EG eindigt. Verzoeker kan daarom geen aanspraak meer maken op de rechten die verbonden zijn aan die tijdelijke bescherming, verzoeker moet de Europese Unie verlaten en hij kan uiteindelijk worden uitgezet indien hij dat niet doet. De vereiste onverwijlde spoed is hiermee gegeven.

Deze procedure leent zich niet om een voorlopig oordeel te geven over de rechtmatigheid van het bestreden besluit, gelet op de aard en omvang van de beroepsgronden en de rechtsvragen die daarin worden opgeworpen. Dat betekent dat de voorzieningenrechter zich zal beperken tot een belangenafweging. De voorzieningenrechter ziet aanleiding om het verzoek op hierna te melden wijze toe te wijzen. Daarbij is het volgende van belang. Deze rechtbank en zittingsplaats zal op 18 maart 2024 tijdens een zitting van de meervoudige kamer een beroep behandelen waarin deze rechtsvragen ook aan de orde zullen komen. De rechtbank zal het oordeel van de meervoudige kamer over deze rechtsvragen betrekken bij de beoordeling van het beroep van verzoekster en zal met die beoordeling dus wachten tot de meervoudige kamer uitspraak heeft gedaan. Dat betekent dat niet op het beroep zal zijn beslist vóór 5 maart 2024, de in het bestreden besluit genoemde datum waarop verzoeker volgens verweerder geen rechten meer kan ontleen aan de Richtlijn 2001/55/EG. Omdat de Afdeling in haar uitspraak van 17 januari 2024, ECLI:NL:RVS:2024:32, heeft geoordeeld dat de tijdelijke bescherming van rechtswege eindigt, vormt het beroep tegen het terugkeerbesluit de enige rechtsingang om dit oordeel te bestrijden. Naar voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter maakt dit punt daarom deel uit van de omvang van het geding in beroep. Dit betekent dat in deze voorlopige voorziening procedure, naast de belangen van verzoeker bij het schorsen van de rechtsgevolgen van het terugkeerbesluit, ook zijn belangen bij het niet beëindigen van de tijdelijke bescherming dienen te worden betrokken én dat toewijzing van het onderhavige verzoek verder kan gaan dan slechts schorsing van de rechtsgevolgen van het terugkeerbesluit. Alle belangen afwegend weegt verzoekers belang bij schorsing van het bestreden besluit en het behouden van de rechten die horen bij het hebben van tijdelijke bescherming totdat uitspraak is gedaan op het beroep, naar het oordeel van de voorzieningenrechter zwaarder dan het belang van de staatssecretaris bij het tegenovergestelde. Het verzoek is kennelijk gegrond.

5. 07-03-2024, Rb Utrecht, NL23.12491, Niger, beroep gegrond [subsidiare bescherming; arrest X, Y, HvJEU]

Reden signalering: De rechtbank is van oordeel dat noch uit het bestreden besluit, noch uit het kader van het in dit beroep ingenomen standpunt door de staatssecretaris blijkt dat de algemene situatie in Niger en de individuele situatie en persoonlijke omstandigheden van eiser bij de vraag of eiser in aanmerking komt voor subsidiare bescherming in onderlinge samenhang zijn beoordeeld, zoals bedoeld in het arrest X, Y.

Eiser legt aan zijn asielaanvraag het volgende ten grondslag. Eiser heeft verklaard dat zijn vader in 2014 is doodgeschoten door jihadisten. Een maand later kwamen de Fulani; zij hebben alle mannen uit zijn dorp vastgebonden en alle vrouwen uit het dorp verkracht. Ook hebben zij alle dieren meegenomen. Vervolgens kwamen de jihadisten terug en hebben zij eiser, en vijf anderen, meegenomen naar Adrar. Hier heeft eiser ongeveer drie maanden verbleven. Na de eerste maand heeft eiser aangegeven dat hij wilde meedoen met de jihadisten, omdat hij moe was van de mishandelingen. Vervolgens is hij samen met een kennis bij de groep Adnana geplaatst. Tijdens de wacht van deze kennis is hij met hulp van zijn kennis kunnen ontsnappen. Eiser is teruggekeerd naar zijn dorp en op advies van zijn zwager heeft hij Niger verlaten. Eiser vreest bij terugkeer vermoord te worden door de jihadisten.

Het bestreden besluit

Het asielrelaas van eiser bevat volgens de staatssecretaris de volgende relevante elementen:

1. identiteit, nationaliteit en herkomst en 2. de problemen met jihadisten.

De staatssecretaris stelt zich op het standpunt dat de relevante elementen geloofwaardig zijn. De staatssecretaris is echter van mening dat de problemen die eiser heeft ondervonden met de jihadisten niet zijn te herleiden tot de gronden van het Vluchtelingenverdrag. Verder is niet aannemelijk dat eiser bij terugkeer te vrezen heeft voor ernstige schade, omdat de jihadisten het niet op eiser persoonlijk gemunt hebben en niet gebleken is dat hij in de negatieve belangstelling staat van de jihadisten. Bovendien blijkt uit algemene bronnen dat incidenten met jihadisten enkel nog in het uiterste westen van Niger voorkomen en daar komt eiser niet vandaan. De staatssecretaris concludeert daarom dat de asielaanvraag ongegrond is.

Het oordeel van de rechtbank

Artikel 15 van de Kwalificatierichtlijn is geïmplementeerd in artikel 29 van de Vw 2000.

Het Hof heeft in het arrest X, Y van 9 november 2023 over artikel 15 van de Kwalificatierichtlijn voor recht verklaard dat: 1) Artikel 15 van richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiare bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming, aldus moet worden uitgelegd dat de bevoegde nationale autoriteit, om te bepalen of een persoon die om internationale bescherming verzoekt in aanmerking komt voor subsidiare bescherming, alle relevante elementen die betrekking hebben op zowel de individuele situatie en persoonlijke omstandigheden van de verzoeker als de algemene situatie in het land van herkomst moet onderzoeken, alvorens vast te stellen welk soort ernstige schade deze elementen eventueel kunnen staven. 2) Artikel 15, onder c), van richtlijn 2011/95 aldus moet worden uitgelegd dat de bevoegde nationale autoriteit ter beoordeling of er sprake is van een reëel risico om ernstige schade als omschreven in die bepaling te lijden, rekening moet kunnen houden met andere elementen betreffende de individuele status en persoonlijke situatie van de verzoeker dan de enkele omstandigheid dat hij afkomstig is uit een gebied van een bepaald land waar zich „the most extreme cases of general violence” voordoen in de zin van het arrest van het EHRM van 17 juli 2008, N.A. tegen Verenigd Koninkrijk (CE:ECHR:2008:0717JUD002590407, § 115). 3) Artikel 15, onder b), van richtlijn 2011/95 aldus moet worden uitgelegd dat de intensiteit van het willekeurig geweld dat heerst in het land van herkomst van de verzoeker het in die bepaling omschreven vereiste van individualisering van de ernstige schade niet kan afzwakken.

Het Hof heeft in dit arrest verder overwogen dat de toekenning van subsidiare bescherming op grond van artikel 15, aanhef en onder a) en b) veronderstelt dat er zwaarwegende en op feiten berustende

gronden bestaan om aan te nemen dat de verzoeker, indien hij wordt teruggestuurd naar zijn land van herkomst of naar het land waar hij vroeger gewoonlijk verbleef, specifiek en individueel wordt blootgesteld aan een reëel risico op het ondergaan van de doodstraf, executie, foltering of onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing.

Niettemin moeten volgens het Hof bij de beoordeling of er sprake is van een dergelijk risico ook de elementen worden onderzocht die betrekking hebben op de algemene situatie van het betrokken land, waaronder met name die welke verband houden met het algemene niveau van geweld en onveiligheid in dat land.

Over artikel 15, aanhef en onder c) van de Kwalificatierichtlijn heeft het Hof overwogen dat deze bepaling betrekking heeft op een “algemener” risico op schade dan de risico’s die onder a) en b) van dat artikel worden genoemd. Zo wordt hier volgens het Hof in ruimere zin bedoeld op een “bedreiging van het leven of de persoon” van een burger, en niet zozeer op bepaalde gewelddadigheden. Bovendien is deze bedreiging inherent aan een algemene situatie van gewapend conflict dat “willekeurig geweld” meebrengt, hetgeen inhoudt dat het geweld gericht kan zijn tegen personen ongeacht hun persoonlijke situatie en hun identiteit, wanneer een dergelijk geweldsniveau dermate hoog is dat er zwaarwegende gronden bestaan om aan te nemen dat een burger die terugkeert naar het betrokken land of, in voorkomend geval, naar het betrokken gebied, alleen al door zijn aanwezigheid in dat land of gebied een reëel risico op deze bedreigingen zou lopen. Hieruit volgt volgens het Hof dat, in het kader van een uitzonderlijke situatie als hiervoor beschreven, om vast te stellen dat sprake is van een “ernstige en individuele bedreiging” in de zin van artikel 15, aanhef en onder c) van de Kwalificatierichtlijn niet de voorwaarde geldt dat de verzoeker aantoont dat hij specifiek wordt getroffen wegens elementen die eigen zijn aan zijn persoonlijke omstandigheden. In andere, minder uitzonderlijke situaties blijken elementen die verband houden met de individuele situatie en persoonlijke omstandigheden van de verzoeker volgens het Hof echter wel relevant. Het Hof concludeert dat hoe meer de verzoeker het bewijs kan leveren dat hij specifiek wordt geraakt wegens elementen die eigen zijn aan zijn individuele situatie of persoonlijke omstandigheden, hoe minder willekeurig geweld zal zijn vereist opdat hij in aanmerking komt voor subsidiaire bescherming op grond van artikel 15, aanhef en onder c) van de Kwalificatierichtlijn.

Volgens het Hof volgt hieruit dat artikel 15 van de Kwalificatierichtlijn zo moet worden uitgelegd dat zowel de omstandigheden die verband houden met de algemene situatie in het land van herkomst, met name het algemene niveau van geweld en onveiligheid in dat land, als die welke verband houden met de individuele situatie en persoonlijke omstandigheden van de verzoeker, elementen kunnen vormen die relevant zijn voor de beoordeling van elk verzoek om subsidiaire bescherming door de bevoegde nationale autoriteit, ongeacht welk specifiek soort van ernstige schade in de zin van dat artikel 15 van de Kwalificatierichtlijn wordt beoordeeld.

De rechtbank is van oordeel dat noch uit het bestreden besluit, noch uit het kader van het in dit beroep ingenomen standpunt door de staatssecretaris blijkt dat de algemene situatie in Niger en de individuele situatie en persoonlijke omstandigheden van eiser bij de vraag of eiser in aanmerking komt voor subsidiaire bescherming in onderlinge samenhang zijn beoordeeld, zoals bedoeld in het arrest X, Y.

De rechtbank kan de staatssecretaris op zichzelf volgen in diens standpunt in het bestreden besluit dat eiser in beginsel niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij bij terugkeer naar Niger persoonlijk in de negatieve belangstelling van de jihadisten staat. Eiser heeft niet gesteld, laat staan onderbouwd, dat door de jihadisten naar hem is gezocht, nadat hij was ontsnapt. De enkele stelling dat hij in het verleden vingerafdrukken achter heeft gelaten, heeft de staatssecretaris onvoldoende kunnen vinden. Eiser heeft verklaard dat iedereen zijn vingerafdrukken moest zetten in een groot boek. Niet aannemelijk is dat eiser aan de hand daarvan kan worden herkend en geïdentificeerd als een ontsnapte gevangene. Daarbij heeft de staatssecretaris van belang kunnen achten dat er inmiddels bijna tien jaren verstreken zijn sinds eiser bij de jihadisten is ontsnapt.

De staatssecretaris heeft echter in het bestreden besluit de algemene situatie in Niger niet betrokken. Er is volstaan met de enkele – onterechte – overweging dat eiser niet uit het uiterste westen van Niger zou komen waar de terroristische aanvallen plaatsvinden. Pas in beroep heeft de staatssecretaris onderkend dat eiser afkomstig is uit de Tillabéri-regio die wel in het uiterste westen van Niger is gelegen. De staatssecretaris heeft vervolgens gesteld dat volgens USDOS de jihadisten weliswaar

actief zijn in die regio maar niet in Tongo Tongo, de woonplaats van eiser. Ter zitting heeft de staatssecretaris nog toegelicht dat weliswaar sprake geweest van terrorisme in de Tillabéri-regio, maar dat deze aanvallen niet hebben plaatsgevonden in het dorp waar eiser uit afkomstig is, maar oostelijker, en dat deze aanslagen slechts incidenteel plaatsvinden.

Dit terwijl eiser in dit beroep heeft verwezen naar verschillende specifiek genoemde en aangehaalde algemene bronnen, aangehaald in een brief van Vluchtelingenwerk, waaruit blijkt dat Niger wordt geconfronteerd met terroristische dreigingen aan de meeste van zijn grenzen en dat er recent meerdere aanslagen hebben plaatsgevonden in het regionale conflict in de Sahel, waarvan de regio Tillabéri in Niger deel uitmaakt. Verder heeft eiser erop gewezen dat uit die algemene bronnen blijkt dat terroristische organisaties (gedwongen) rekruteren in deze regio onder bevolkingsgroepen die weinig toegang hebben tot overheidsdiensten en weinig economische mogelijkheden hebben.

Om dan enkel - zoals hiervoor overwogen - te stellen dat de jihadisten weliswaar actief zijn in de regio van eiser, maar niet specifiek in het dorp van eiser en dat deze aanslagen slechts incidenteel plaatsvinden, zoals de staatssecretaris gedaan heeft, is naar het oordeel van de rechtbank onvoldoende. Zonder deugdelijke nadere motivering is niet duidelijk waarom de aanvallen niet ook in het dorp van eiser plaats zouden kunnen vinden, terwijl die aanvallen wel in de regio plaatsvinden en de staatssecretaris ook de problemen van eiser met de jihadisten in 2014 die hem uit zijn dorp hebben ontvoerd geloofwaardig heeft geacht. De staatssecretaris heeft zijn stellingen op dit punt naar het oordeel van de rechtbank niet afdoende onderbouwd. De enkele verwijzing ter zitting naar een rapport van US State Department 2020/2021 waaruit dit zou blijken maakt dit niet anders. Dit geeft geen blijk van een grondig en afgewogen besluitvorming. Ook heeft de staatssecretaris onvoldoende aandacht besteed aan het feit dat eiser behoort tot de Bella-stam, een nomadenstam van herders, terwijl uit de door eiser naar voren gebrachte informatie blijkt dat terroristische organisaties juist rekruteren onder bevolkingsgroepen die weinig toegang hebben tot overheidsdiensten en weinig economische mogelijkheden hebben, en onder gemarginaliseerde herdersgemeenschappen.

Zoals hiervoor overwogen moet de staatssecretaris in het kader van de vraag of eiser voor subsidiaire bescherming in de zin van artikel 15 van de Kwalificatierichtlijn in aanmerking komt de algemene situatie in (de Tillabéri regio in) Niger beoordelen in onderlinge samenhang met de individuele situatie en persoonlijke omstandigheden van eiser. Dit heeft de staatssecretaris gezien het voorgaande onvoldoende gedaan. Dit geldt dus ook voor de subsidiaire bescherming in de zin van artikel 15 onder b van de Kwalificatierichtlijn. De rechtbank kan weliswaar het standpunt van de staatssecretaris zoals weergegeven in overweging 14 op zich zelf volgen, maar nu de algemene situatie in het land en in de regio niet duidelijk door de staatssecretaris is beoordeeld en betrokken, is niet zonder meer duidelijk of die situatie op het gestelde in overweging 14 van invloed kan zijn. De beroepsgrond slaagt.

Inhoudsopgave

6. 07-03-2024, Rb Groningen, NL23.40399, Venezuela, beroep gegrond [risico strafrechtelijke vervolging; artikel 3 EVRM]

Reden signalering: Gelet op de overgelegde documenten en op eisers –door de staatssecretaris geloofwaardig bevonden– verklaringen over zijn eerdere detentie, de detentieomstandigheden en vrijlating onder voorwaarden, heeft de staatssecretaris naar het oordeel van de rechtbank onvoldoende gemotiveerd waarom eiser niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij bij terugkeer opnieuw slachtoffer zal worden van detentie als gevolg van de eerdere valse beschuldigingen en in dat kader een reëel risico zal lopen op een behandeling in strijd met artikel 3 EVRM. De overweging van de staatssecretaris dat het verlenen van asielrechtelijke bescherming niet bedoeld is om strafvervolging in eigen land te voorkomen en niet is gebleken dat in Venezuela in het algemeen geen eerlijke rechtsgang aanwezig is, leidt niet tot een ander oordeel ten aanzien van dit motiveringsgebrek

Eisers hebben aan hun asielaanvragen het volgende ten grondslag gelegd. Eiser is tijdens zijn werk als vrachtwagenchauffeur in de problemen gekomen, doordat hij tijdens een controle op 18 januari 2018 niet heeft meegewerkt aan corruptiepraktijken. Eiser is vals beschuldigd van fraude. Eiser heeft als gevolg daarvan tien maanden onder zeer slechte omstandigheden in voorarrest gezeten. Het voorarrest is vervolgens omgezet in huisarrest. Tijdens het huisarrest is eiser in samenspraak met de controlerend ambtenaar, maar in strijd met de voorwaarden, gaan werken. Eiser stelt dat hij de

controlerend ambtenaar hiervoor maandelijks een geldbedrag moest betalen. Tijdens de coronapandemie kon eiser een tijdlang niet werken, waardoor hij de ambtenaar niet meer kon betalen. Eisers stellen als gevolg van de achterstallige betalingen te zijn bedreigd en achtervolgd door de Nationale Garde en de colectivo's. Eisers vrezen dat zij bij terugkeer opnieuw worden bedreigd. Eiser vreest bovendien voor een gevangenisstraf als gevolg van het niet voldoen aan zijn meldplicht.

Het bestreden besluit

Het asielrelaas van eiser bevat volgens de staatssecretaris de volgende relevante elementen:

1. identiteit, nationaliteit en herkomst;
 2. problemen na controle op 18 januari 2018 door de Nationale Garde;
 3. Bedreiging op 12 juli 2021 in verband met problemen na de controle door de Nationale Garde.
- De staatssecretaris vindt het eerste en tweede relevante element geloofwaardig. De staatssecretaris vindt het derde relevante element ongeloofwaardig. De staatssecretaris heeft daartoe overwogen dat uit de verklaringen van eisers niet is gebleken dat de bedreiging op 12 juli 2021 in verband staat met de problemen na de controle op 18 januari 2018. Eisers hebben voorts tegenstrijdige verklaringen afgelegd over de periode dat zij ondergedoken zouden hebben gezeten. Bovendien hebben eisers in de periode van 6 augustus 2020 tot de bedreiging op 12 juli 2021 geen problemen ondervonden. Evenmin zijn er problemen geweest na de bedreiging tot aan het vertrek van eisers, terwijl eisers hebben verklaard dat de colectivo's hen overal zouden kunnen vinden.

In het verweerschrift heeft de staatssecretaris overwogen dat het verlenen van asielrechtelijke bescherming niet bedoeld is om strafvervolging in eigen land te voorkomen. Blijkens het algemeen ambtsbericht is de rechterlijke macht weliswaar gepolitiseerd, maar dat betekent niet dat in het algemeen geen eerlijke rechtsgang aanwezig is. Uit de stukken die eisers in beroep hebben overgelegd, blijkt niet dat eiser bij terugkeer naar Venezuela gevangen zal worden gezet. De staatssecretaris overweegt voorts dat geloofwaardig is dat eisers in augustus 2020 slachtoffer zijn geworden van een woningoverval. De staatssecretaris vindt echter niet geloofwaardig dat deze overval verband hield met de gemiste betalingen aan de ambtenaar.

De vrees voor de colectivo's

Eisers voeren aan dat de staatssecretaris ten onrechte de duidelijke verklaringen van eiseres 1 en eiseres 2 over het verband tussen de bedreiging op 12 juli 2021 en de gebeurtenissen uit de periode tussen 2018 en augustus 2020 niet bij het besluit heeft betrokken. Eisers hebben niet tegenstrijdig verklaard over of zij tijdens de periode dat zij ondergedoken zaten hebben gewerkt. Eisers hebben vanaf half augustus 2020 niet meer in hun eigen woning kunnen wonen en op steeds wisselende adressen verbleven. Zij konden geen normaal leven leiden. Eisers zijn meerdere keren slachtoffer geweest van onmenselijke behandeling. Het is volgens eisers duidelijk dat de problemen voortvloeien uit de arrestatie en detentie van eiser in 2018. 9. Deze beroepsgrond slaagt niet. De rechtbank is van oordeel dat de staatssecretaris niet ten onrechte heeft overwogen dat eisers niet aannemelijk hebben gemaakt dat de bedreiging op 12 juli 2021 in verband staat met de geloofwaardig bevonden eerdere gebeurtenissen. 9.1. Daartoe heeft de staatssecretaris allereerst kunnen overwegen dat eisers tegenstrijdige verklaringen hebben afgelegd over de periode dat zij stellen ondergedoken te hebben gezeten. Zo heeft eiseres 1 tijdens het aanmeldgehoor verklaard dat zij tot september 2021 heeft gewerkt in een kapsalon en dat zij daarna nog bij klanten thuiskwam. Eiseres 2 heeft tijdens het aanmeldgehoor verklaard dat zij huizen schoonmaakte en dat haar laatste werkdag in 2021 was, net voordat zij naar Nederland kwam.

In het nader gehoor hebben zij beiden vervolgens verklaard dat zij vanaf augustus 2020 ondergedoken zaten en niet naar buiten gingen. Eiser heeft tijdens het aanmeldgehoor verklaard dat zijn laatste werkdag als chauffeur 16 december 2021 was. Vervolgens verklaart hij dat hij na augustus 2020 niet meer heeft gewerkt, behalve dat hij vanaf december 2020 werkzaamheden op de boerderij heeft verricht. Bovendien heeft eiser verklaard dat eiseres 1 in de periode van december 2020 tot en met 12 juli 2021 werkte en dat eiseres 2 studeerde en haar kind naar school ging. Deze verklaringen doen afbreuk aan de geloofwaardigheid van de verklaringen van eisers over de vrees voor de colectivo's.

Gelet op het voorgaande heeft de staatssecretaris eveneens kunnen overwegen dat eisers niet aannemelijk hebben gemaakt dat de woningoverval in augustus 2020 verband zou hebben gehouden met het niet voldoen aan de betalingsverplichting. Immers, als eisers daadwerkelijk voor de colectivo's te vrezen hadden, valt niet in te zien dat zij desondanks naar buiten bleven gaan om te werken. De rechtbank volgt niet de verklaring van eisers ter zitting dat tijdens de gehoren wellicht niet duidelijk is

geweest over welke periode het zou gaan, nu uit de aangehaalde passages duidelijk blijkt over welke periodes wordt gesproken.

De rechtbank is voorts van oordeel dat de staatssecretaris het derde relevante element niet ten onrechte ongeloofwaardig heeft geacht. Gelet op de hierboven vermelde tegenstrijdige verklaringen, hebben eisers niet aannemelijk gemaakt dat de gestelde bedreiging op 12 juli 2021 verband houdt met eerdere problemen. Immers, eiseres 1 en eiseres 2 hebben verklaard dat zij ook na de gestelde bedreiging nog hebben gewerkt, terwijl zij later hebben verklaard dat zij ondergedoken zaten. De staatssecretaris heeft er voorts terecht op gewezen dat uit de verklaringen van eisers blijkt dat de broer tijdens de gestelde bedreiging niets heeft gezegd over de achterstallige betalingen. Bovendien is door de overheid naar aanleiding van de aangifte van eiseres 1 een contactverbod uitgevaardigd tegen de broer. Dat strookt niet met de informatie in het Algemeen Ambtsbericht en eisers verklaring dat de overheid samenwerkt met de colectivo's en daartegen geen bescherming biedt, waarmee afbreuk wordt gedaan aan de verklaring van eisers dat de broer zich had aangesloten bij de colectivo's.

Tot slot heeft de staatssecretaris er naar het oordeel van de rechtbank niet ten onrechte op gewezen dat eisers in de periode van augustus 2020 tot de gestelde bedreiging en vervolgens tot aan hun vertrek in december 2021 geen problemen hebben ondervonden en dat zij hun vertrek zonder problemen hebben kunnen voorbereiden. Dat is in tegenspraak met de gestelde vrees dat de colectivo's hen overal zouden kunnen vinden. De vrees van eiser voor detentie bij terugkeer

Eiser voert aan dat hij bij terugkeer opnieuw zal worden opgepakt, omdat hij zich niet aan de opgelegde meldplicht heeft gehouden. Eiser heeft ter onderbouwing een kopie van een dagvaarding van 15 juli 2022 en een aanhoudingsbevel van 10 december 2023 overgelegd. Eiser vreest, gelet op zijn eerdere detentie, dat hij bij terugkeer een reëel risico loopt op onmenselijke behandeling.

De rechtbank stelt allereerst vast dat de staatssecretaris geloofwaardig heeft geacht dat eiser als gevolg van een valse beschuldiging in reactie op eisers poging tot aangifte tegen een corrupte ambtenaar in voorarrest heeft gezeten en dat hij is vrijgelaten met huisarrest en een meldplicht. De staatssecretaris heeft voorts ter zitting verklaard dat hij aanneemt dat het aanhoudingsbevel en de dagvaarding die eiser in beroep heeft overgelegd verband houden met deze eerdere strafzaak. De staatssecretaris heeft de inhoud of authenticiteit van de documenten niet betwist. Hij heeft zich op het standpunt gesteld dat uit de documenten niet blijkt dat eiser veroordeeld is of het risico loopt op detentie.

De beroepsgrond slaagt. Uit de door eiser overgelegde documenten blijkt dat er een strafrechtelijke procedure tegen hem loopt en dat hij dient te worden aangehouden. Uit het relaas van eiser volgt voorts dat hij in verband met de strafzaak in 2018 tien maanden in voorarrest heeft gezeten. Eiser stelt te hebben verbleven in overvolle cellen en fysieke en geestelijke mishandelingen te hebben ondergaan. Gelet op de overgelegde documenten en op eisers –door de staatssecretaris geloofwaardig bevonden– verklaringen over zijn eerdere detentie, de detentieomstandigheden en vrijlating onder voorwaarden, heeft de staatssecretaris naar het oordeel van de rechtbank onvoldoende gemotiveerd waarom eiser niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij bij terugkeer opnieuw slachtoffer zal worden van detentie als gevolg van de eerdere valse beschuldigingen en in dat kader een reëel risico zal lopen op een behandeling in strijd met artikel 3 EVRM. De overweging van de staatssecretaris dat het verlenen van asielrechtelijke bescherming niet bedoeld is om strafvervolgning in eigen land te voorkomen en niet is gebleken dat in Venezuela in het algemeen geen eerlijke rechtsgang aanwezig is, leidt niet tot een ander oordeel ten aanzien van dit motiveringsgebrek.

Nu de beroepen gelet op het voorgaande gegrond zijn, zal de rechtbank de overige beroepsgronden niet bespreken. De staatssecretaris heeft de aanvragen ten onrechte afgewezen als kennelijk ongegrond. De beroepen zijn gegrond. De rechtbank vernietigt daarom de bestreden besluiten.

7. 07-03-2024, Rb Amsterdam, NL23.7631, Turkije, beroep gegrond verzoek heroverweging; ingangsdatum vergunning]

Reden signalering: De vraag is of de staatssecretaris het gebrek in het bestreden besluit heeft hersteld met het aanvullend besluit. Naar het oordeel van de rechtbank is dit niet het geval, omdat hij in het aanvullend besluit een onjuist toetsingskader heeft toegepast. De staatssecretaris heeft dit ook erkend in het verweerschrift. Volgens de staatssecretaris had moeten worden getoetst aan artikel 4:6 van de Awb. Dat betekent dat zowel aan het bestreden besluit als het aanvullend besluit gebreken kleven, namelijk een motiverings- en een zorgvuldigheidsgebrek. Anders dan de staatssecretaris heeft verzocht ziet de rechtbank geen aanleiding om de rechtgevolgen in stand te laten. Daarvoor is van belang dat de staatssecretaris met een geheel nieuwe afwijzingsgrond komt in het verweerschrift. Met deze nieuwe afwijzingsgrond doet de staatssecretaris een poging een gebrek in het aanvullend besluit te repareren. Verder kan de rechtbank niet goed volgen waarom de staatssecretaris in dit geval heeft gekozen voor afdoening op grond van artikel 4:6 van de Awb, iets waar hij niet toe verplicht is.

Eiser is samen met zijn vrouw en hun kind vanuit Turkije naar Brazilië gevlucht. In december 2016 hebben zij daar asiel aangevraagd. Voordat er een beslissing op hun asielaanvraag was genomen, hebben zij Brazilië verlaten en zijn zij naar Nederland gereisd. 1.1. Op 18 april 2018 hebben zij in Nederland asiel aangevraagd. Zij hebben aangevoerd dat zij Gülenisten zijn en dat zij om die reden voor vervolging door de Turkse autoriteiten te vrezen hebben. De staatssecretaris heeft de aanvraag van eiser en zijn gezin niet-ontvankelijk verklaard omdat Brazilië voor hun als veilig derde land wordt beschouwd. Deze beslissing staat in rechte vast.

Op 4 september 2020 heeft eiser voor hemzelf, zijn vrouw en zijn inmiddels twee kinderen opnieuw een asielaanvraag ingediend. De opvolgende asielaanvragen zijn gebaseerd op de antwoorden van het Braziliaanse consulaat dat eisers vrouw en kinderen niet opnieuw tot Brazilië zullen worden toegelaten en dat daarom Brazilië niet als veilig derde land kan worden aangemerkt. Op 22 april 2021 heeft eiser zijn eigen asielaanvraag ingetrokken, in verband met dat aan hem een verblijfsvergunning is verleend onder de beperking arbeid als kennismigrant. Bij besluit van 13 januari 2022 heeft de staatssecretaris de asielaanvraag van eisers echtgenote en hun kinderen ingewilligd. De ingangsdatum van deze asielvergunning is 18 april 2020, de datum van de eerste asielaanvraag.

Eiser heeft op 23 maart 2022 wederom asiel aangevraagd. Bij deze herhaalde aanvraag heeft eiser verzocht om de eerdere beschikking van 8 mei 2020 te herzien en hem een verblijfsvergunning te verlenen met ingang van de datum van de eerste asielaanvraag, 18 april 2020. De staatssecretaris heeft deze aanvraag ingewilligd, met ingangsdatum van 23 maart 2022.

Deze zaak gaat over de vraag met welke ingangsdatum de verleende verblijfsvergunning moet worden toegekend. De staatssecretaris heeft de ingangsdatum van de verblijfsvergunning gesteld op de ontvangstdatum van de opvolgende asielaanvraag. Eiser vindt dat de verblijfsvergunning met ingang van de ontvangstdatum van de eerste asielaanvraag moet worden verleend, net als bij zijn echtgenote en hun kinderen is gebeurd.

Oordeel van de rechtbank

Een verzoek om bestuurlijke heroverweging moet worden onderscheiden van een opvolgende asielaanvraag. Dat verzoek doet zich voor als een vreemdeling aangeeft dat een eerder afgewezen asielaanvraag alsnog met terugwerkende kracht moet worden ingewilligd.

Een verzoek om bestuurlijke heroverweging kan ook leiden tot het verlenen van een verblijfsvergunning met een eerdere ingangsdatum als het eerdere besluit niet evident onjuist was. Ook later bekend geworden informatie waaruit volgt dat een vreemdeling al eerder voldeed aan de vereisten voor verlening van een verblijfsvergunning kan ertoe leiden dat de staatssecretaris van een eerder besluit moet terugkomen¹. Verder is het zo dat het belang van de vreemdeling erin ligt dat de staatssecretaris de asielvergunning laat ingaan op de datum waarop hij aan de vereisten voor vergunningverlening voldoet. Als het alleen gaat om de ingangsdatum weegt het belang van de staatssecretaris om eerdere besluitvorming niet opnieuw ter discussie te hoeven stellen minder zwaar.

De rechtbank stelt vast dat eiser al bij de herhaalde asielaanvraag heeft verzocht om het oude besluit van 8 mei 2020, waarbij zijn asielaanvraag niet-ontvankelijk werd verklaard, te herzien en hem een

verblijfsvergunning te verlenen met ingang van de datum van de oorspronkelijke aanvraag, 18 april 2018. Dit staat ook niet ter discussie tussen partijen.

De rechtbank stelt verder vast dat de staatssecretaris in het inwilligende besluit niets heeft opgemerkt over het gedane verzoek tot heroverweging. Daarmee is het een gegeven dat aan het bestreden besluit een gebrek kleeft.

Eiser heeft vervolgens bij de staatssecretaris opnieuw aan de bel getrokken. In zijn brief van 20 februari 2023 wijst hij op het eerder gedane verzoek tot heroverweging. De staatssecretaris heeft vervolgens een aanvullend besluit genomen op 28 februari 2023 en aangegeven dat hij niet aan eisers verzoek tegemoet kan komen.

In dat besluit schrijft de staatssecretaris dat het verzoek tot heroverweging niet kan worden ingewilligd met verwijzing naar IB 2018/463. Volgens de staatssecretaris moet worden gekeken of de eerdere afwijzing destijds onterecht was op basis van de op dat moment bekende informatie. Alleen als dat eerdere besluit op basis van de destijds bekende informatie evident onjuist is geweest kan het verzoek worden ingewilligd. Dat is volgens de staatssecretaris niet het geval. Conclusie is volgens de staatssecretaris dat de afwijzende beschikking in de vorige procedure terecht was en dat het verzoek dus moet worden afgewezen.

De vraag is of de staatssecretaris het gebrek in het bestreden besluit heeft hersteld met het aanvullend besluit. Naar het oordeel van de rechtbank is dit niet het geval, omdat hij in het aanvullend besluit een onjuist toetsingskader heeft toegepast. De staatssecretaris heeft dit ook erkend in het verweerschrift. Volgens de staatssecretaris had moeten worden getoetst aan artikel 4:6 van de Awb. Dat betekent dat zowel aan het bestreden besluit als het aanvullend besluit gebreken kleven, namelijk een motiverings- en een zorgvuldigheidsgebrek.

Anders dan de staatssecretaris in het verweerschrift heeft verzocht ziet de rechtbank geen aanleiding om de rechtgevolgen in stand te laten. Daarvoor is van belang dat de staatssecretaris met een geheel nieuwe afwijzingsgrond komt in het verweerschrift. Met deze nieuwe afwijzingsgrond doet de staatssecretaris een poging een gebrek in het aanvullend besluit – in aanvulling op een gebrek in het bestreden besluit – te repareren.

Verder kan de rechtbank niet goed volgen waarom de staatssecretaris in dit geval heeft gekozen voor afdoening op grond van artikel 4:6 van de Awb, iets waar hij niet toe verplicht is. Nog daargelaten het punt dat de staatssecretaris in dit geval de eerste asielaanvraag niet-ontvankelijk heeft verklaard, is de staatssecretaris namelijk al teruggekomen op dat eerdere besluit door de asielaanvraag van eiser in te willigen. Het staat de staatssecretaris uiteraard vrij om een verzoek om heroverweging af te wijzen, maar afdoening via de weg van artikel 4:6 van de Awb is in dit geval lastig voor te stellen.

Op de zitting is verder gevraagd of destijds bij de tweede asielaanvraag van eiser, zijn vrouw en twee kinderen ook een verzoek tot heroverweging is gedaan. Volgens eisers gemachtigde was dit het geval. Omdat dit verder niet weersproken is, moet het ervoor worden gehouden dat dat inderdaad zo was. Het is voor de rechtbank niet goed te begrijpen dat bij herhaalde aanvragen en verzoeken om heroverweging in het ene geval wel en in het andere geval niet artikel 4:6 van de Awb wordt toegepast.

De staatssecretaris stelt zich nu in het verweerschrift op het standpunt dat bij de echtgenote en de kinderen sprake is geweest van een ambtelijke misslag. De rechtbank kan dit niet goed volgen. Met de later bekend geworden informatie werd immers duidelijk dat de echtgenote en de dochter (toen nog enig kind) nooit toegang zouden krijgen tot Brazilië. Zoals gezegd kan ook later bekend geworden informatie waaruit volgt dat een vreemdeling al eerder voldeed aan de vereisten voor verlening van een verblijfsvergunning ertoe leiden dat de staatssecretaris van een eerder besluit moet terugkomen. Verder is relevant dat het asielrelaas van eiser en zijn echtgenote gelijklopend is. Tot slot is van belang dat de staatssecretaris op de zitting geen duidelijkheid heeft kunnen geven op vragen van de rechtbank waar die ambtelijke misslag op ziet.

Conclusie en gevolgen

Het beroep is gegrond omdat het bestreden besluit samen met het aanvullend besluit in strijd is met het zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel. Dit betekent dat eiser gelijk krijgt. De rechtbank vernietigt daarom het bestreden besluit.

8. 04-03-2024, ABRvS, ECLI:NL:RVS:2024:881, hoger beroep vreemdeling gegrond [ingangsdatum vergunning na Dublin]

Reden signalering: de staatssecretaris mag niet eisen dat een vreemdeling een nieuwe asielaanvraag indient nadat Nederland in het kader van de Dublinverordening verantwoordelijk is geworden voor een al ingediende aanvraag waarover hij nog geen definitief besluit in de zin van artikel 2, aanhef en onder e, van de richtlijn heeft genomen en een eerder besluit om die aanvraag niet in behandeling te nemen is vervallen.

Deze uitspraak gaat over de vraag of de staatssecretaris de juiste ingangsdatum heeft verbonden aan de verleende asielvergunning.

De staatssecretaris heeft de asielaanvraag eerst niet in behandeling genomen, omdat Duitsland volgens de Dublinverordening hiervoor verantwoordelijk was. Vervolgens is Nederland op grond van artikel 29, tweede lid, van die verordening alsnog verantwoordelijk geraakt, omdat de staatssecretaris de vreemdeling niet op tijd had overgedragen aan Duitsland. Nadat de vreemdeling had geïnformeerd naar de aanvang van zijn gehoren, heeft de staatssecretaris hem meegedeeld dat hij geen asielprocedure open had staan en de gelegenheid kreeg binnen twee weken een nieuwe aanvraag in te dienen. Hierop heeft de vreemdeling hetzelfde formulier model M35-H met dezelfde gegevens opnieuw ingediend. De staatssecretaris heeft bij de inwilliging de ingangsdatum van de verleende asielvergunning gebaseerd op de ontvangstdatum van het tweede formulier.

De uitspraak van de rechtbank

De rechtbank heeft overwogen dat de eerste asielprocedure is beëindigd met het besluit om de aanvraag niet in behandeling te nemen, terwijl dat besluit in rechte vaststaat en niet is ingetrokken.

Volgens de rechtbank moest de vreemdeling daarom een nieuwe aanvraag indienen.

Op grond van artikel 44, tweede lid, van de Vw 2000 is de ingangsdatum de dag waarop de aanvraag is ontvangen en in de huidige procedure is dat de tweede aanvraag, aldus de rechtbank.

Het hoger beroep van de vreemdeling

De vreemdeling klaagt in zijn enige grief dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat de eerste procedure was beëindigd, want de staatssecretaris heeft geen inhoudelijk besluit op de eerste aanvraag genomen. Hierdoor heeft de rechtbank niet onderkend dat de ingangsdatum van de verleende asielvergunning de ontvangstdatum van de eerste aanvraag had moeten zijn, aldus de vreemdeling.

De rechtmatigheid van het eisen van een nieuwe aanvraag

De Afdeling ziet zich eerst gesteld voor de vraag of in een geval als dit de staatssecretaris van de vreemdeling had mogen eisen een nieuwe asielaanvraag in te dienen. Het daarover te geven oordeel gaat strikt over het besluit om een aanvraag buiten behandeling te laten omdat een andere lidstaat op grond van de verordening verantwoordelijk is voor de afhandeling van die aanvraag. Deze beoordeling heeft dus geen gevolgen voor de wijze waarop het buiten behandeling laten van aanvragen in de rest van het bestuursrecht moet worden geïnterpreteerd.

Op grond van artikel 3, eerste lid, van de verordening is altijd één lidstaat verantwoordelijk voor de behandeling van een asielverzoek. Op grond van artikel 2, aanhef en onder d, van de verordening behoort het bepalen van de verantwoordelijke lidstaat niet tot de behandeling van een asielverzoek. Nadat de verantwoordelijke lidstaat is bepaald in het Dublintraject, moet die lidstaat het asielverzoek dus in behandeling nemen in het traject van de Procedurerichtlijn. Besluiten genomen in het kader van die richtlijn maken wel deel uit van de behandeling van een asielverzoek. Uit artikel 2, aanhef en onder c en e, van de richtlijn volgt dat een lidstaat niet meer voor de behandeling verantwoordelijk is als hij een definitief besluit heeft genomen. Dat is het geval als de lidstaat het verzoek heeft ingewilligd, afgewezen of niet-ontvankelijk heeft verklaard, of de behandeling heeft beëindigd nadat de betrokken vreemdeling het verzoek heeft ingetrokken (artikel 27 en 28 van de richtlijn).

Een besluit om de aanvraag niet in behandeling te nemen is geen definitief besluit in de zin van artikel 2, aanhef en onder e, van de richtlijn, maar het sluitstuk van de Dublinprocedure waarin is vastgesteld dat een andere lidstaat voor de behandeling van de aanvraag verantwoordelijk is. Zo'n besluit maakt niet dat het asielverzoek ophoudt te bestaan en dus ook niet dat een vreemdeling een handeling moet

verrichten om dat te laten herleven als de verantwoordelijkheid door het verlopen van de overdrachtstermijn alsnog bij Nederland komt te liggen.

De opvatting dat dit besluit de asielprocedure heeft beëindigd, zodat een lidstaat mag eisen dat een vreemdeling een nieuw verzoek indient voordat deze lidstaat tot behandeling overgaat, is in strijd met het systeem van de verordening en de richtlijn. De lidstaat die op grond van de verordening al verantwoordelijk is voor de behandeling van het verzoek, mag die verantwoordelijkheid niet van zich afschuiven op de grond dat de verzoeker geen nieuw verzoek heeft ingediend. Een andere uitleg leidt tot de situatie dat er tijdelijk geen lidstaat verantwoordelijk zou zijn voor de behandeling van het verzoek en dat zou in dit geval artikel 3, eerste lid, en artikel 29, tweede lid, van de verordening dus zinledig maken.

Daarbij komt dat de hiervoor vermelde opvatting afstuit op de voorgeschreven termijn voor afronding van de behandeling in artikel 31, derde lid, van de richtlijn, terwijl daarin ook is geregeld wanneer die termijn begint na een Dublinprocedure. Die bepaling verplicht lidstaten de behandelingsprocedure binnen zes maanden na de indiening van het verzoek af te ronden, maar zij mogen die termijn verlengen of overschrijden in de gevallen genoemd in het derde, vierde en negende lid van die bepaling.

De Afdeling wijst verder op het doel van de richtlijn, dat onder meer blijkt uit artikel 31, tweede lid, van de richtlijn en punt 18 van de considerans, te weten een zo spoedig mogelijke afronding, onverminderd een volledige en behoorlijke behandeling. Door de behandeling van een aanvraag achterwege te laten totdat een vreemdeling een nieuwe aanvraag heeft ingediend, voegt de staatssecretaris in wezen een uitzondering toe op de zesmaandentermijn. Die uitzondering doet aan beide doelen afbreuk en in is het nadeel van een vreemdeling. In dit geval heeft deze handelwijze ertoe geleid dat de staatssecretaris het definitief besluit op de asielaanvraag op 3 september 2021 heeft genomen. De overdrachtstermijn was op 19 mei 2020 verstreken, zodat Nederland op die dag verantwoordelijk is geworden voor de behandeling van de aanvraag. De staatssecretaris heeft de zesmaandentermijn dus met bijna tien maanden overschreden.

Daarnaast dwingt de formele rechtskracht van het besluit om de aanvraag niet in behandeling te nemen de staatssecretaris niet tot het moeten eisen van een nieuwe aanvraag. Formele rechtskracht betekent dat moet worden uitgegaan van de rechtmatigheid van dat besluit. Vergelijk de uitspraken van de Afdeling van 5 januari 2011, [ECLI:NL:RVS:2011:BO9792](#), onder 2.3.1, en 23 augustus 2017, [ECLI:NL:RVS:2017:2233](#), onder 3.1.

Als de Dublinoverdracht niet op tijd heeft plaatsgevonden en Nederland alsnog de verantwoordelijke lidstaat wordt, betekent het oorspronkelijke buiten behandeling laten van de asielaanvraag niet dat hiermee de eerste aanvraag definitief is afgedaan. Zie hiervoor onder 4.2. De Afdeling volgt de staatssecretaris op dit punt dan ook niet. Het rechtsgevolg van zo'n Dublinbesluit vervalt van rechtswege als de betrokken vreemdeling niet op tijd wordt overgedragen aan die andere lidstaat en Nederland alsnog verantwoordelijk wordt voor de behandeling van de aanvraag. Hiermee valt de aanvraag weer open, zodat de staatssecretaris deze alsnog inhoudelijk moet beoordelen.

De voorgaande uitleg brengt het rechtsgevolg van zo'n besluit in de situatie dat Nederland alsnog op grond van artikel 29, tweede lid, van de verordening daarvoor verantwoordelijk is geworden, in overeenstemming met het Unierechtelijke begrip van een volgend asielverzoek. In artikel 1 van de Vw 2000 heeft de Nederlandse wetgever artikel 2, aanhef en onder q, van de richtlijn geïmplementeerd. Uit die laatste bepaling volgt dat een volgend verzoek een latere asielaanvraag is, nadat een definitief besluit op een eerdere aanvraag is genomen. Een besluit om in het kader van de verordening een aanvraag niet in behandeling te nemen is, zoals de Afdeling hiervoor heeft geoordeeld, geen definitief besluit in die zin. Dat betekent dat een nieuwe aanvraag na een besluit om de eerste aanvraag niet in behandeling te nemen geen volgend verzoek kan inleiden, maar nog steeds het eerste verzoek betreft. De Afdeling wijst in dit kader op artikel 3.50, aanhef, onder d en sub 1, van het VV 2000 en paragraaf 4.1, laatste alinea, van Werkinstructie 2023/7 'Opvolgende asielaanvragen' van 10 juli 2023. Dat betekent verder dat, onder meer, artikel 3.6a en artikel 3.6ba van het Vb 2000 nog steeds van toepassing zijn.

Uit het voorgaande volgt dat de staatssecretaris niet mag eisen dat een vreemdeling een nieuwe asielaanvraag indient nadat Nederland in het kader van de Dublinverordening verantwoordelijk is geworden voor een al ingediende aanvraag waarover hij nog geen definitief besluit in de zin van artikel 2, aanhef en onder e, van de richtlijn heeft genomen en een eerder besluit om die aanvraag niet in behandeling te nemen is vervallen.

De gevolgen van de ten onrechte geëiste nieuwe aanvraag

De Afdeling ziet zich vervolgens gesteld voor de vraag welke betekenis toekomt aan de omstandigheid dat de vreemdeling het formulier model M35-H opnieuw heeft ingediend.

De nationale wetgever heeft met de Awb voorzien in een stelsel dat regelt dat een verzoek van een belanghebbende om een besluit te nemen een aanvraag vormt. Aan het begrip aanvraag zijn zaken als de beslistermijn en rechtsbescherming en, gelet op artikel 44, tweede lid, van de Vw 2000, de ingangsdatum van de verblijfsvergunning gekoppeld. Zoals de Afdeling heeft overwogen in haar uitspraak van 28 juni 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:2098](#), onder 3.1 en 3.2, past dit stelsel binnen het Unierecht.

Hoewel het Unierecht niet voorschrijft wat de ingangsdatum van te verlenen asielvergunningen moet zijn, heeft de omstandigheid dat de vreemdeling het formulier model M35-H opnieuw heeft ingediend daar geen gevolgen voor. De staatssecretaris had het tweede formulier als een dubbeling moeten beschouwen. De Afdeling heeft immers vastgesteld dat de staatssecretaris in dit geval, nadat Nederland op grond van artikel 29, tweede lid, van de verordening alsnog verantwoordelijk is geworden voor de behandeling van het asielverzoek, een besluit moest nemen op de oorspronkelijke aanvraag. De ingangsdatum is daarom op grond van artikel 44, tweede lid, van de Vw 2000 gekoppeld aan het moment van indiening van die oorspronkelijke aanvraag. De rechtbank heeft niet onderkend dat de staatssecretaris niet de juiste ingangsdatum heeft verbonden aan de verleende asielvergunning.

De grief slaagt.

Conclusie

Het hoger beroep is gegrond. De uitspraak van de rechtbank wordt vernietigd. Het beroep is gegrond en het besluit wordt vernietigd, voor zover de staatssecretaris daarin de ingangsdatum van de verblijfsvergunning heeft vastgesteld op 26 augustus 2020. De Afdeling voorziet krachtens artikel 8:72, derde lid, aanhef en onder b, van de Awb zelf in de zaak door de ingangsdatum van de verblijfsvergunning vast te stellen op 15 oktober 2019, en te bepalen dat deze uitspraak in de plaats treedt van het vernietigde gedeelte van het besluit. De staatssecretaris moet de proceskosten vergoeden.

Inhoudsopgave
